

Benamystė – ekstremalioji socialinė atskirtis

Benamystė yra vienas ekstremaliausių skurdo ir socialinės atskirties pavyzdžių. Taip teigia Europos Komisija, šiuos metus paskelbusi Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metais ir siekianti atkreipti dėmesį į socialinės atskirties požiūriu jautriausias visuomenės grupes.

Nors Europos valstybės tradiciškai laikomos turtingomis visuomenėmis, benamystės problema čia yra viena sunkiausiai išsprendžiamų. Kai kuriose šalyse ji vis gilėja. Europos Sąjungos duomenimis, 38 proc. žmonių, kuriems dėl vienokių ar kitokių priežasčių gresia skurdas, daugiau nei 40 proc. disponuojamų pajamų išleidžia būstui išlaikyti – tai daugiau negu dukart palyginti su bendru vidurkiu. Kai kuriose Europos Sąjungos šalyse narėse pastaraisiais metais pastebėta daugiau miegančių gatvėse, elgetaujančių ir valkataujančių – tokia tendencija iš dalies siejama su kone visą pasaulį apėmusiu ekonominiu sunkmečiu.

Statistikos, kiek yra benamių Lietuvoje, niekas neveda. Miesto gyventojai dėl benamių į socialines įstaigas irgi kreipiasi palyginti retai, nors tai galima ir reikėtų daryti pastebėjus elgetaujančius, mieste gulinčius, triukšmaujančius ar neblaivius asmenis.

Dažniausiai benamiai asmenys į socialines įstaigas sostinėje Vilniuje kreipiasi tikėdamiesi nemokamai gauti nakvynę ar maisto. „Tačiau į mus jie taip pat gali kreiptis dėl socialinės ar vienkartinės pašalpos, kitų išmokų, maitinimo ir pirties talonų. Tiesa, norint gauti paramą reikia užsiregistruoti darbo biržoje“, – sako Vilniaus miesto socialinės paramos centro Socialinio darbo skyriaus vedėja Vaida Kazlauskaitė.

Prieš pora metų buvo atliktas Vilniaus miesto elgetaujančių, verčiamų elgetauti arba gatvėje prekiaujančių vaikų tyrimas. „Tyrimas atskleidė, kad toks reiškinys iš tiesų yra, tačiau situacija tikrai nėra grėsminga“, – sako Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos departamento Vaiko teisių apsaugos skyriaus vedėjo pavaduotoja Greta Zvolinskienė.

Vilniaus miesto savivaldybė ne kartą skelbė, kad gatvėje elgetaujančių vaikų problemą geriausia spręsti ne duodant jiems išmaldos, o pranešant apie tokius vaikus atsakingoms tarnyboms. Tyrėjų teigimu, dažniausiai dėl tokio vaikų elgesio yra kalti jų tėvai, kurie nesidomi ir nesirūpina, kaip jų atžalos gyvena, su kuo draugauja ir ką veikia.

Benamiais paprastai laikomi nuolatinės gyvenamosios vietos neturintys arba laikinai negalintys ja naudotis žmonės. Jie nakvoja atsitiktinėse vietose mieste arba laikino apgyvendinimo įstaigose.

Benamystė gresia ir tiems, kurie gyvena netinkamame būste, pavyzdžiui, nelegaliose stovyklavietėse pasistato namelius ant ratų. Kai kurie žmonės benamiais tampa ir dėl

**STABDYKIME
SKURDĄ JAU
ŠIANDIEN**

dramatiškų finansinių bei asmeninių problemų – skyrybų, netekčių, psichikos ligų ar piktnaudžiavimo alkoholiu, narkotikais.

Į rizikos grupę patenka ir žmonės, paleisti iš įkalinimo įstaigų, ilgą laiką darbo nerandantieji, taip pat vargingiau gyvenantieji – sunkumų jiems sukelia nuolat didėjančios išlaidos būstui išlaikyti.

Daugiau informacijos – Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metų svetainėje:

<http://www.2010againstopoverty.eu/about/topicofmonth.html?langid=en>

Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metų svetainėje Lietuvoje:

<http://www.stopskurdui2010.lt>

Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metai socialiniame tinkle Facebook:

www.facebook.com/EuroposMetai